

Slutrapport

Kvarken Miljö

- ett Interreg KvarkenMittskandia IIIA-projekt, 2001-2007

Slutrapport

Kvarken Miljö

- ett Interreg KvarkenMittskandia IIIA-projekt, 2001-2007

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

KVARKEN MILJÖ 2001-2007	6
Bakgrund	6
KVARKEN MILJÖ I, 2001-2003	9
Inledning	9
Övergripande organisation	9
Finansiering	10
Rapportering	11
DELPROJEKT	12
1. Grön Bro II	12
2. Urbana Kulturmiljöer	16
3. Miljöövervakning I Kvarken	18
INDIKATORER FÖR KVARKEN MILJÖ I	21
KVARKEN MILJÖ II 2004-2007	23
Inledning	23
Övergripande mål	24
Organisation	24
Finansiering	25
Rapportering	25
DELPROJEKT	26
1. Miljömål och uppföljning med indikatorer i Kvarkens kustområden	26
2. Grön Bro III	32
FÖRVÄNTADE RESULTAT FÖR KVARKEN MILJÖ II	36
ERFARENHETER FRÅN KVARKEN MILJÖ I OCH II 2001-2007	38
Positiva resultat	38
Svårigheter	38
Gränsregional betydelse	38
Vad bevaras efter projektets avslutande?	39

BILAGOR I RAPPORTEN

A. Lista över Kvarkens Miljö's aktiviteter 2001-2007

SEPARATA BILAGOR

1. Bok om Vasas och Umeås parker och
2. Broschyr: parkvandringar i Umeå och Vasas
3. presentationsblad över delprojektet
4. Internetsidan över miljöns tillstånd i Kvarken
5. Miljörapporter: a) Havets tillstånd i Kvarken området, b) Luftens tillstånd i Kvarken
6. Rapport: Uppföljning av natura 2000 i Kvarken, exempel från primärskogar och flador
7. Poster: Monitoring of coastal lagoons in northern Kvarken, gulf of Botnia, Baltic sea science conference, Helsingfors 2003
8. Workshopar och seminarier: a) Miljöövervakning Kvarken, b) Primary succession and ecological monitoring on rising coastlines, c) Uppföljning av flador i Kvarken, d) Vattendirektivet – nuläge och framtida samarbete, e) luftkvalitet,
9. Presentationsblad över delprojektet
10. Internetsida; guide till Kvarkens natur, www.kvarkenguide.org var man kan sova, paddla osv.
11. Rapport: Bevarande, skötsel och användning av Kvarkens naturskyddade områden- en förstudie
12. Skötsel- och användningsplan för Mickelsörarna
13. Workshopar och seminarier: a) Lokalt medinflytande vid skötsel och användningsplanering, b) Övervakning av häckande skärgårdsfåglar i Kvarken – metoder, kvalitetsäkring och samverkan
14. Skyltar: Kvarken, Kronören, Snöans skärgård, Skeppsviks skärgård, Holmön, Stora Fjäderägg, Ratan, Norrskär, Rönnskären, Valsörarna, Björkögrunden, Mickelsörarna.
15. Presentationsblad över delprojektet
17. Rapport: Gemensamma indikatorer för Kvarkenregionens kustområden; möjligheter och problem.
18. Rapport: Häckande skärgårdsfåglar i Norra Kvarken- metodstudier och pilotuppföljning.
19. Rapport: Vision Boviken 2030 – plan för hållbar utveckling
20. Rapport: Vision Köklot 2030 – plan för hållbar utveckling
21. Rapport: Utvärdering av lokala processer i Boviken och Köklot
22. Workshop, seminarier, studiebesök mm: a) God ekologisk status, c) Vattendirektivet, vad innebär det och hur gör man i Finland (studiebesök till Finland), d) Skitbra avlopp, e) Åtgärder och samverkan kring åtgärder (studiebesök till Sverige), f) Uppföljningssystem fåglar h) avslutande stormöte Boviken
23. Presentationsblad över delprojektet
24. Rapport: Minkprojektet inom Grön Bro- Utvärdering och slutrapport för projektperioderna 2001-2003 och 2004-2006
25. Bok: Minkfångstdagbok
26. Skyltar: Fåglar, Geologi
27. Workshop, seminarier och studiebesök: a) Deltagande planering i miljö- och naturresursförvaltning b) Uppföljning av turism och besökare, c) Kustzonplanering i Kvarken.
28. Rapport: Utvärdering
29. Presentationsblad över delprojektet

KVARKEN MILJÖ 2001-2007

Bakgrund

Västerbottens län och den österbottniska regionen bildar ett naturligt samarbetsområde. Havet och de vattendrag som mynnar ut däri, frågorna om luftkvaliteten och Kvarkens skärgård känner inga gränser och förutsätter därför samarbete. Kvarken Miljö projektet är en fortsättning på miljösamarbetet som utförts inom Kvarkenrådet under 1990-talet (T.ex. Grön Bro, Archibal).

Inom ramen för projektet Grön Bro har under åren 1995-1998 Kvarkens natur beskrivits (publikationen Kvarkens natur) och möjligheterna att koordinera skötseln och användningen av naturskyddsområdena i Kvarken har utretts. Det sistnämnda arbetet fortsatte inom Archibal-projektet. Målet för det projektet var att formulera allmänna principer för användningen av naturskyddsområdena och i synnerhet planering av deras användning för rekreation och turism. Efter att Grön Bro-projektet avslutades har arbetet med att koordinera naturskyddsområdena och speciellt beredningen av Kvarkens världsarvsansökan fortsatt i arbetsgruppen för Grön Bro. Världsarvsansökan och presentationsmaterialet som gjorts som stöd för ansökan; broschyr, diaserie och video, blev klara våren 2000. Projekten Grön Bro och Archibal samt beredningen av världsarvsansökan skapade god grund för ett fungerande samarbete. Det har dessutom producerats nyttig information om Kvarkens natur till grund för planering av guidning, skötsel och användning.

Tillståndet i Kvarkens havsområde och belastningen av vattendrag i båda länderna. Det förekommer vissa skillnader i metoderna, men datat är i huvudsak jämförbart. I Kvarkenrådets miljöprojekt "Den marina miljöövervakningen i Kvarkenregionen" som pågick åren 1997-1999 samlades grundläggande information om övervakningen av havsområdet. I projektet "Tillståndsanalys av havsområdet i Kvarken" under åren 1999-2000 framställdes Internet-sidor om havsområdets fysikalisk-kemiska tillstånd och belastning (från år, de största industriäggningarna och bosättningen).

Uppföljningen av **havsområdena** och även andra vattendrag kommer att ändras avsevärt i och med EU:s ramdirektiv för vattenpolitiken som godkändes år 2000. I framtiden behövs allt mera information om vattendragens *biologiska variabler*, såsom algerna, bottendjuren och fiskarna. Den *nya direktivenliga vattenpolitiken* förutsätter också att *vattendragen delas in i typer och klassificeras* samt att vattnets *ekologiska tillstånd fastställs*. Även utstakandet av målen för vattenskyddet, det regionala samarbetet och utvecklingen av uppföljningssystem betonas i allt högre grad.

Uppföljningen av **luftkvaliteten** och belastningen på luften är varierande i Kvarkenområdet. Information finns främst från de största tätorterna. Metoderna för insamling av information avviker avsevärt från varandra på olika håll i Kvarken. Det nyaste EU-direktivet om luftkvalitetskontroll har givits i april 1999 och förutsätter att det borde implementeras före 19.7.2001. Direktivens övergripande mål är att mätningarna av luftkvaliteten och jämförbarhet blir enhetlig så att man får en täckande beskrivning av luftkvaliteten i EU.

Landmiljöernas och de grunda havsbottnarnas tillstånd och utveckling i Kvarken övervakas inte i dag på ett systematiskt och tillfredsställande sätt. Inom Grön Bro har

kunskap tagits fram om naturvärdena. Området har en stark turistisk potential och besöksnäringen kan förväntas öka. Inom det pågående Interreg IIC-projektet Archibal identifieras lämpliga turismobjekt och en plan för turism och rekreation tas fram. Effekterna av en ökad besöksfrekvens bör övervakas för att naturvärdena inte skall gå förlorade. En seriös satsning på miljösamarbete över Kvarken och Världsarvsnominering måste även inkludera kännedom om hur tillståndet för växt- och djurlivet förändras eller utvecklas. Det är i stort sett endast fågelbestånden som på mer eller mindre ideell basis följs upp någorlunda organiserat. Dessa insatser bör kompletteras med övervakning av kärllväxter, lavar, svampar, insekter och alger. Organiseringen av utrednings- och forskningsarbetet på den finska sidan av Kvarken försvåras av att det saknas naturvetenskaplig universitetsutbildning i Vasa. Å andra sidan är det lätt att skapa en ny, enhetlig uppföljning i den nuvarande situationen.

Kunskapen om regionens miljö och utveckling skapar en grund för planeringen av miljöskyddet och naturskyddet. I Kvarken, där naturen förändras snabbt på naturlig väg, är det nödvändigt och vetenskapligt mycket intressant att följa naturens utveckling. Aktuell information höjer också områdets image och status. Kvarkens miljö utövar dragningskraft.

Sammanfattning

Projektet Kvarken miljö kan delas in i två faser; del I och II. Del I varade från 2001 till och med 2003 och var indelad i Grön bro II, Urbana kulturmiljöer samt Miljöövervakning. Andra delen var från 2004 till och med 2007 och var indelad i Grön bro III och miljöövervakning och uppföljning. Projektet har strävat till att öka det gränsregionala samarbetet mellan tjänstemän och presentera det gränsregionala arbetet för en bredare grupp, regionalt och nationellt.

Kvarken Miljö I, 2001-2003

Urbana kulturmiljöer

Grön Bro II

Miljöövervakning

Kvarken Miljö II, 2004-2007

Grön Bro III

Miljömål och uppföljning

KVARKEN MILJÖ I, 2001-2003

Inledning

Centrala teman för miljöarbetet i Kvarkenregionen har varit att samordna miljöövervakningen i det gemensamma havsområdet, förankra ett samarbete inom Kvarkens naturskyddsområden och förbereda Kvarkens världsarvsförslag. Kvarken miljö projektet vill förbättra medvetenheten om miljön och naturen hos den lokala befolkningen och myndigheterna samt göra Kvarkenområdets natur och miljö mera känd samt kraftkälla för områdets utveckling. Kvarken miljö består av tre delprojekt. I Grön Bro II förs beredningen av Kvarkens världsarvsansökan till ett beslut. Samarbetsorganisation skapas samt skötsel, användning, vård av artbestånd och servicekonstruktioner planeras och förverkligas i Kvarkens naturskyddsområden. Informations samt förmedlingen av denna i olika former förbättras. I miljöövervakning delprojektet gjordes ett miljöövervakningssystem för hav luft och landmiljön. Resultaten sprids till myndigheter och allmänheten i form av www-sidor och rapporter. Grönstrukturen i Vasa och Umeå har en gemensam, stadsplanemässig historia. Redan Vasas första stadsplan från år 1855 innehöll parkområden samt trädplanterade gator och esplanader. Med Vasa som förebild infördes grönområden i Umeå, i samband med stadens utvidgningsplan, på 1860-talet. Att bevara och utveckla detta gemensamma historiska karaktärsdrag är en angelägen uppgift. Urbana kulturmiljöer har utarbetas förslag till lagskydd, skötsel och förnyelse av grönstrukturen i Vasa och Umeå.

Övergripande organisation

Kvarken Miljö projektet bestod av tre delprojekt:

1. Grön Bro II
2. Urbana kulturmiljöer
3. Miljöövervakning i Kvarken

Delprojekten hade gemensam administration och projektledning. Delprojekten genomfördes av separata arbetsgrupper i form av olika aktiviteter (se respektive delprojekt).

LEDNINGSGRUPPEN FÖR KVARKENS MILJÖSAMARBETE

Sverige

Lennart Mattsson, Länsstyrelsen i Västerbotten (ord.), Britt-Marie Långström, Umeå kommun (ord.), Göran Åström, Skellefteå kommun (ord.), Anders Lindström, Örnsköldsviks kommun (ord.), Lars Ericson, Umeå universitet (ord.), Anna Olson, Kommunförbundet (ord.), Anders Enetjärn, Umeå kommun (suppl. 2001), Lars Bäckman, Lycksele kommun (suppl.), Inger Edin, Örnsköldsviks kommun (suppl.), Johnny Berglund, Umeå universitet (suppl.), Thim Bäcklund, Norsjö kommun (suppl.)

Finland

Pertti Sevola, Västra Finlands miljöcentral Ordf. (ord.), Kari Hallantie, Forststyrelsen (ord.), Saini Heikkuri-Alborzi, Österbottens förbund (ord.), Michael Hagström, Karleby stad (ord.), Tuija Warén, Malax kommun (ord.), Eeva-Kaarina Aaltonen, Vattenskyddsföreningen (ord.), Liisa Maria Rautio, Västra Finlands miljöcentral (suppl.), Esko Räsänen, Västra Finlands miljöcentral (suppl.), Göran Strömfors, Österbottens förbund (suppl.), Jukka Kotola, Kuortane kommun (suppl.), Christer Hangelin, Vasa stad (suppl.), Jan Gäddnäs, Suomen luonnonsuojeluliitto (suppl.)
Paul Lindell, Kvarkenrådet.

Projektledare

Leena Rinkineva-Kantola, projektledare, huvudansvarig fram till september2002.
Anita Storm, projektledare, huvudansvarig från oktober 2002

Projektnätverk

Gunilla Forsgren, Länsstyrelsen Västerbottens län
Johan Wikner / Kristina Wiklund, Umeå universitet, Umeå marina forskningscentrum
Liisa Maria Rautio, Västra Finlands miljöcentral
Karl-Erik Storberg, Västra Finlands miljöcentral
Vincent Westberg, Västra Finlands miljöcentral
Esa Koskenniemi, Västra Finlands miljöcentral
Helena Kyröläinen, Västra Finlands miljöcentral E
eva-Kaarina Aaltonen, Österbottens vattenskyddsförening rf.
Richard Hudd, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet
Kjell Nybacka / Minna Uusimäki, Österbottens TE-central, fiskeenheten
Maj-Britt Axell, Västra Finlands miljöcentral
Anneli Sedin, Länsstyrelsen Västerbottens län
Hans-Göran Lax, Västra Finlands miljöcentral
Juha Katajisto, Västra Finlands miljöcentral
Ann-Mari Häkkinen, Västra Finlands miljöcentral
Hannu Raitio, Skogsforskningsinstitutet
Bertil Forsberg, Umeå universitet
Fredrik Sjunnesson, Länsstyrelsen Västerbottens län
Jarmo Osmo, Vasa stad
Maj-Britt Axell, Västra Finlands miljöcentral
Leena Rinkineva, Kvarkenrådet
Michael Schneider, Länsstyrelsen i Västerbotten
Björn Jonsson, Länsstyrelsen Västerbottens län
Lars Ericson, Umeå universitet
Johan Svensson, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)
Per-Anders Essen, Umeå universitet
Joakim Lessman, Stora Fjäderäggs fågelstation
Juhani Koivusaari, Västra Finlands miljöcentral
Matti Kyröläinen, Västra Finlands miljöcentral
Curt Nyman, Västra Finlands miljöcentral
Susanna Ollqvist / Kari Hallantie, Forststyrelsen
Tuija Warén, Ostrobotnia Australis rf.
Nuuja / Malinen, Merenkurkun lintutieteellinen yhdistys r.y.

Finansiering

Projektet finansierades med stöd från Interreg Kvarnen Mittskandia III A programmet samt av Länsstyrelsen i Västerbotten, Umeå kommun, Miljöcentralen i Västra Finlands län, Vasa stad samt Kvarnenrådet (Nordiska ministerrådet).
Projektets budget åren 2001-2003 var 10 517 392 SEK

Rapportering

I samband med rekvisering av Interreg-medel har projektet avrapporterats tre gånger per år enligt Interreg-sekretariatets rapporteringsmodell.

DELPROJEKT

1. Grön Bro II

MÅL

Målsättningen med Grön Bro II projektet var att föra beredningen av Kvarkens världsarvsansökan till ett beslut. Målet var också att ombesörja att infrastrukturen (naturstigar och informationspunkter) inom Kvarkens naturskyddsområden, liksom informationen om och uppföljningen av dem samt samarbetet mellan myndigheterna, är ordnat så som förutsätts av ett världsarvsobjekt. Projektet bestod av olika delar som behandlade utredning, planering och förverkligande. Alla arbeten ansågs nödvändiga och befogade även om Kvarken inte skulle komma med på världsarvslistan. Genom detta arbete strävade man till att områdets rika och mångsidiga natur och kultur skall bli en kraftresurs för utvecklingen av Kvarkenområdet.

ORGANISATION

Projektgrupp

Grön Bro II-projektet hade en egen projektgrupp, som bestod av sakkunniga från olika berörda myndigheter: Mats-Rune Bergström (2001) Peter Näslund (2002-2003), Länsstyrelsen i Västerbotten (ordförande), Åsa Lundström, Västerbottens museum, Britt-Marie Långström, Umeå kommun, Leena Rinkineva, Västra Finlands miljöcentral, Kari Hallantie, Forststyrelsen/Västra-Finlands naturtjänster, Göran Strömfors, Österbottens förbund, Pertti Malinen, Korsholms kommun, Paul Lindell, Kvarkenrådet.

Referensgrupp

Grön Bro II hade en referensgrupp som gällde alla delar. Gruppen hade representanter från följande organisationer: Alla berörda kommuner, kommundirektörerna, miljövårdsekreterarna, Västerbottens museum, Österbottens museum, Umeå universitet, Holmöns utvecklingsform.

Projektanställda

Susanna Ollqvist, Forststyrelsen, Lise-Lott Molander, Västra Finlands miljöcentral, Anders Enetjärn, Enetjärn natur, Ann Salomonson, Annova forskningskonsult.

Aktiviteter

Grön Bro II projektet hade tre övergripande aktiviteter: 1) förbereda Kvarkens världsarvsansökan med tillhörande förankringsarbete, 2) planera riktlinjer för skötsel och användning för hela Grön Bro-området samt göra detaljplaner för två exempelområden: Holmön och Mickelsörarna samt 3) göra en informationsplan samt olika informationsmaterial för Kvarkens naturskyddsområden.

A. KVARKEN SOM VÄRLDSARV

Mål

Att föra beredningen av Kvarkens världsarvsansökan till ett beslut samt att skapa en fungerande samarbetsorganisation i Kvarken samt med Höga Kusten, som i fortsättningen kan sköta samarbetet mellan myndigheterna vid planering av guidning, skötsel och användning inom naturskyddsområdena. Målet var att förankra världsarvsidén lokalt och regionalt och att dess utnyttjande skulle bli en del av områdenas utveckling. Projektet strävade också till att utveckla samarbetet med de andra nordiska världsarvskandidaterna, t ex. Vega i Norge, främst inom turismens område.

Åtgärder

- Komplettering av världsarvsansökan med information om geologi, hav, naturtyper, geologiska kartor, färdigställande av ansökan.
- Information och förankring; byamöten, regionala, kommunala och gränsregionala möten, som riktade sig både till allmänheten och till myndigheter. (Se bilaga X) Målsättningen med informationsmötena var att skapa nätverk.
- Kontakter till ansvariga myndigheter i båda länderna.
- Idéseminarium
- Informations- och diskussionstillfällen.
- Samarbete med andra världsarvsområden (bl.a. samarbete med världsarvet i Vega i Norge, deltagande i konferens i Australien samt deltagande i nordiska världsarvsmöten).
- Möten med världsavet Höga kusten om naturturism.
- Nomineringsprocess av Kvarken

Resultat

Inför världsarvsansökan gjordes fristående undersökningar i form av inventeringar och insamling av grundinformation om Kvarken.

Världsarvsansökan och bilagor: Ett utkast till gränsregional världsarvsansökan med alla dess bilagor sammanställdes inom projektet och skickades ut för utlåtande till berörda kommuner, byar, myndigheter (26 organisationer på svenska sidan och 57 på finländska sidan). De flesta utlåtanden från finländska sidan var positiva. 15 organisationer i Sverige lämnade in svar, varav 11 positiva och 4 avvisande. Höga kusten (Örnsköldsvik och Kramfors kommuner samt Länsstyrelsen i Västernorrland) sade nej till en utvidgning av världsarvet att omfatta även Kvarken. Sveriges geologiska undersökningsinstitut SGU avrådde från nomineringen, speciellt den västerbottniska delen av Kvarken.

Kommentar

Västerbotten, svenska staten och Höga Kusten ställde sig negativ till en gemensam världsarvsansökan våren 2002, varvid det gränsregionala samarbetet upphörde. Även Unesco ansåg att den västerbottniska delen av Kvarken inte hade tillräckliga naturvärden för att berättiga till världsarvsstatus. Man hade ett krismöte vilket resulterade i att världsarvsansökan togs över nationellt i Finland. Därmed föll även tanken på att Grön Bro-området även skulle vara ett världsarvsområde.

Västra Finlands Miljöcentral, Österbottens förbund och Fortstyrelsen arbetade vidare med ansökan. Detta resulterade i att den finska delen av Kvarken beviljades världsarvsstatus av Unesco 2006. Det gemensamma projektet utförde dock ett viktigt grundjobb inför ansökan, eftersom materialet som togs fram under det gemensamma projektet till stora delar användes i den nationella ansökan.

B. PLANERING AV SKÖTSEL OCH ANVÄNDNING

Mål

Inom detta projekt strävade man efter att precisera, komplettera och förverkliga de planer som gjorts inom projekten Grön Bro och Archibal angående organiseringen av guidning samt skötsel och användning av naturskyddsområdena. Arbetet gjordes i samarbete med lokalbefolkningen och andra intressenter.

Målsättningen var att befrämja skötseln av naturtyper och artbestånd samt turism, så att man på bästa möjliga sätt skulle kunna förena naturskydds- och socio-ekonomiska behov. Målet var att få med ett gränsöverskridande tänkande vid all planering av skötsel och användning samt dra fördel av båda ländernas kunskap och erfarenheter.

Åtgärder

- Utbyte av information
- Vård av artbestånd genom aktiv minkfångst, erfarenhetsutbyte för att effektivisera jakt inom känsliga områden.
- Minkfångstsamarbete mellan jägare, ornitologer och myndigheter.
- Innehållet i förstudie till skötsel- och användningsplan – samarbete med berörda tjänstemän inom myndigheter med förslag till modell hur arbetet med intressenter skall ske.
- Planering av minkfångstprojektet, informering av allmänheten och samarbetsgrupper i samarbete med jägarorganisationer
- Detaljplanering av exempelområden, Holmön och Mickelsörarna

Resultat

- En förstudie till skötsel- och användningsplan: Bevarande, skötsel och användning av Kvarkens naturskyddade områden (finns som bilaga).
- Vård av artbestånd i form informationsposter, inköp av fällor, erfarenhetsutbyten, informationsmöten, insamling av data, lövblås.
- 2390 minkar fångade, 500 minkfällor anskaffade (fram till år 2004)
- Allmänna informationsmöten i anslutning till deltagande planering av Holmön och Mickelsörarna.
- Annonser
- Deltagande planering Holmön, 6 möten

- Skötselplan för Holmön
- Deltagande planering Mickelsörarna-Rödgrynnorna
- Skötsel- och användningsplan för Mickelsörarna-Rödgrynnorna

Kommentar

Minkjakten fortsatte även efter år 2004, men eftersom rapportblanketten samt rapporteringsåret ändrades i Finland så finns inte längre tillförlitliga uppgifter efter år 2004. Tidigare rapporterade man per sista juli, eftersom jaktåret inleds första augusti.

C. INFORMATION OCH GUIDNING

Mål

Målsättningen var att iordning ställa centrala servicekonstruktioner och organisera skyltning inom naturskyddsområdena enligt planen som uppgjordes inom ramarna för Archibal-projektet. Avsikten var att skapa ett tillräckligt servicenätverk och på det viset skapa grundförutsättningar för allmänheten och turister att bekanta sig med områdena.

Målet var också att producera ett mångsidigt informationsmaterial med en enhetlig och elegant layout, kan delas ut till en bredare målgrupp än tidigare. Genom att öka informationen var det tänkt att göra Kvarken mera känd och på så sätt höja dess image.

Ett tredje mål var att koppla kommunerna och lokalbefolkningen till planeringen och förverkligandet av informationen och på så sätt få en mera ”lokal nyans” på guidningen och informationsmaterialet. Avsikten med projektet var likaså att förbättra turistföretagarnas och naturguidernas medvetenhet om naturskyddsområdenas natur- och kulturvärden samt servicetjänster.

Åtgärder

- Planering av layout för allt informationsmaterial
- Kvarkenguide - Guidning i Kvarken på internet www.kvarken.org
- Informationsplan (placering av skyltar) för Kvarkens skärgård
- Ansökan om tillstånd för skyltar och båkar från Miljöcentralen, vägverket, byalag (samfälligheter) samt åtgärdstillstånd från kommunerna.
- Förverkligande av informationspunkterna i samverkan med naturcentret Terranova.
- Film Spår av istiden (planering samt filmning)

Resultat

- 26 st ställningar (båkar) samt 30 skyltar på olika platser i Kvarkens skärgård med information om Kvarkens skärgård.
- Filmen Spår av istiden
- Hemsidan www.kvarken.org

Kommentar

De viktigaste informationspunkterna inom Grön Bro-området har förverkligats. I projektet hade man också planerat att förverkliga naturstigar och servicekonstruktioner (såsom grillplatser, spångar) i anslutning till dem. Men eftersom arbetet med informationsplanen och dess förverkligande tog mera tid och resurser än förutsett p.g.a. tillståndsansökningar från många instanser etc. så uteslöts arbetet med naturstigarna ur delprojektet.

2. Urbana Kulturmiljöer

MÅL

Syftet med projektet var att satsningen på stadens parker, trädplanteringar och närliggande naturområden samt kulturarv skall höja stadsmiljöns kvalitet och göra den mer attraktiv, såväl för stadsborna själva som för besöksnäringen.

Projektets mål var att ta fram förslag till skötsel och förnyelse av grönstrukturer i städernas centrala delar, men också i deras närmaste omgivning. Perspektivet ska vara dels kulturhistoriskt, dels ekologiskt men även sociala och estetiska aspekter skall iakttas. Projektets mål är också att göra Umeås och Vasas gemensamma, historiska bakgrund till grönstruktur känd.

Mål för hela projektperioden

- Sammanställa och fördjupa befintlig kunskap om städernas grönområden utifrån kulturhistoriska och ekologiska perspektiv
- Lyfta fram sociala och estetiska aspekter på grönområden
- Presentera principer för skötsel och förnyelse av städernas grönområden
- Gå igenom lagskydd som berör städernas grönområden
- Påverka så att satsningen på städernas grönstruktur ökar, vilket höjer stadsmiljöns kvalitet och gör den mer attraktiv för både regionens invånare och besöksnäringen
- Producera en broschyr som beskriver städernas intressanta grönområden.

ORGANISATION

Ordinarie projektgrupp/suppleanter

Riitta Kankaanpää Waltermann, Västra Finlands Miljöcentral (ordf.) (Esko Räsänen, Västra Finlands Miljöcentral), Bo Svanholm, Umeå kommun (Carl Arnö, Karin Hanno, Umeå kommun), Hannu Vuolteenaho, Vasa stad (Christine Bonn, Vasa stad), Katrine

Nygren, Länsstyrelsen i Västerbotten (Jan Sundström, Länsstyrelsen i Västerbotten.)
Katarina Andersson, Österbottens museum (Tuula Airola, Österbottens museum), Åsa
Lundberg, Västerbottens museum

Ansvarig projektledare

Leena Rinkineva-Kantola, Kvarkenrådet, fram till 30.9.2002. Anita Storm, Kvarkenrådet
fr.o.m. 1.10.2002.

Projektarbetare

Jeanette Joelsson, Länsstyrelsen i Västerbotten, Christine Bonn,
Vasa stad, Ann Holm, Vasa stad, Karin Hanno, Umeå kommun, Katrine Nygren
Länsstyrelsen i Västerbotten.

ÅTGÄRDER

- Insamling av material, genomgång av historiska kartor och stadsplaner, arkivsökning, dokumentation i skrift, kartor och bilder.
- Deltagande i konferensen Stadens Natur i Malmö och Alnarp
- Producera informations- och pedagogisktmaterial samt uppmärksamma projektet i massmedia.
- Genomgång av och redovisning av befintligt skydd för grönområden i Vasa respektive Umeå.
- Sammanställning med slutsatser av insamlat och befintligt material i en arbetsrapport
- Ta fram principer för skötsel och förnyelse av städernas grönområden.
- Rapport över Vasas och Umeås gemensamma gröna historia samt deras natur- och kulturvärden.
Info/turistbroschyr som beskriver de intressantaste grönområdena i städerna. Trycks i stor upplaga och på flera språk.
- Seminarium/konferens för att uppmärksamma på och höja statusen på städernas grönområden.

RESULTAT

- Bok om Vasas och Umeås parker
- Broschyr: parkvandringar i Umeå och Vasa
- Seminarium: Nationalstadspark i Vasa december 2002
- Arrangerande av utställning Livet i staden i Umeå april-maj 2004
- Arrangerande av utställning Livet i staden i Vasa maj-juni 2004
- Deltagande i seminarier samt studieresor

KOMMENTAR

Delprojektet uppnådde inte helt målsättningarna enligt den ursprungliga projektplanen, enligt vilken man också skulle åstadkommer nationalstadsparker i Vasa och Umeå. Arbetet med nationalstadsparkerna inleddes, man ordnade seminarier och gjorde studiebesök, men på grund av bristande politisk uppbackning så avslutades arbetet med nationalstadsparkerna

3. Miljöövervakning i Kvarken

MÅL

Projektets målsättning var att öka informationen om havets tillstånd, luftkvaliteten och Kvarkens naturskyddsområden (Grön Bro-området). Målet var att man skulle få jämförbara resultat så att en enhetlig bild över miljöns tillstånd i Kvarken kan uppnås. Ett viktigt område inom projektet har varit att delge information om miljöns tillstånd till olika parter (befolkningen, myndigheter och andra intresserade) på ett intressant och enkelt sätt. Effektiva metoder för detta är internet-sidor och en skriftliga rapporter, som kommer ut med jämna mellanrum. Internet-sidorna riktades både till sakkunniga och till allmänheten och de skriftliga rapporterna speciellt till allmänheten. Dessutom spreds kunskapen på seminarier till myndigheter och verksamhetsidkare. Projektet riktade in sig på tre delområden: Övervakning av luftkvaliteten, av havets tillstånd och av landområden.

Inom *miljöövervakning av luftkvaliteten* strävade man till att:

- utreda förutsättningarna att verkställa EU:s direktiv för luftkvalitetskontroll bl a genom gemensamma direktivenliga mätningar
- underlätta för kommunerna att utveckla en strategi angående planer och åtgärder som måste vidtas, ifall gränsvärden överskrids eller hotas att bli överskridna
- skydda naturen genom ökad kunskap om luftens kvalitet
- förbättra informationssystemet så att undersökningsresultaten kan tillgängliggöras

Inom *miljöövervakning av havets tillstånd* strävade man till att:

- presentera återkommande uppdaterade undersökningsresultat för allmänheten
- presentera gemensamma bedömningsgrunder för fysikalisk-kemisk vattenkvalitet och ekologiskt tillstånd.
- utreda förutsättningarna att verkställa EU:s ramdirektiv för vatten regionalt
- presentera ett uppföljningsprogram, som på regional nivå kan komplettera de nationella programmen
- svara mot krav på ökad information om miljöns tillstånd

Inom *miljöövervakning av landområden* strävade man till att:

- initiera ett gemensamt eller koordinerat övervakningsprogram med hänsyn till aktuella EU-direktiv, speciellt EU:s fågeldirektiv.
- vara inriktat på uppföljningen av båda ländernas nationella och regionala miljömål
- utgöra ett komplement till eller utökning av den befintliga övervakningsverksamheten
- tillhandahålla referensdata angående effekterna på naturen på grund av ökad turism
- presentera landmiljöernas och de grunda havsbottenarnas tillstånd och utveckling via Internetsidor

ORGANISATION

Projektgrupp

Bo-Göran Persson, Skellefteå kommun (delat ordförandeskap), Anders Lindström, Örnsköldsviks kommun, Lennart Mattsson, Länsstyrelsen Västerbottens län (ersättare Gunilla Forsgren, Länsstyrelsen Västerbottens län), Michael Hagström, Karleby stad (delat ordförandeskap) (ersättare Jarmo Osmo, Vasa stad), Hans-Göran Lax, Västra Finlands miljöcentral (ersättare Liisa Maria Rautio, Västra Finlands miljöcentral), Susanna Ollqvist, Forststyrelsen (ersättare Leena Rinkineva, Västra Finlands miljöcentral), Paul Lindell, Kvarkenrådet.

Samarbetspartners

Kvarkenrådet, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Västra Finlands miljöcentral, Umeå universitet, Österbottens vattenskyddsförening rf, Kommunerna i Kvarkenregionen.

Ansvarig projektledare

Leena Rinkineva-Kantola, Kvarkenrådet, fram till 30.9.2002. Anita Storm, Kvarkenrådet fr.o.m. 1.10.2002.

Projektarbetare

Hav: Maj-Britt Axell, Västra Finlands miljöcentral, Anneli Sedin, Länsstyrelsen i Västerbotten, Juha Katajisto, Västra Finlands miljöcentral, Anna Bonde, Västra Finlands miljöcentral.

Luft: Fredrik Sjunnesson, Länsstyrelsen i Västerbotten, Jarmo Osmo, Vasa stad, miljöavdelning.

Land: Ann Salomonson, Annova forskningskonsult, Lise-Lotte Molander, Västra Finlands miljöcentral.

ÅTGÄRDER

- Val av ansvarsarter och ansvarsnaturtyper
- Uppgörande av Internetsida
- Utgivning av miljöpublikationer
- Genomförande av workshops
- Arrangemang av seminarier
- Informationspridning

RESULTAT

- Ansvarsarter utpekade: Tobisgrissla, bergand, skräntärna och harr (havslekande).
- Ansvarsnaturtyper utpekade: Laguner (flador) och glosjöar, samt primärskogar i landhöjningskustområden.
- Internetsidan över miljöns tillstånd i Kvarken: www.ymparisto.fi/kvarken
- HAV: Uppdaterad havsdatabas (fysikalisk-kemisk databas om vattnets tillstånd) samt statistiska sidor om havets ekologiska tillstånd
- LUFT: Statiska sidor
- LAND: Statiska sidor
- Miljörapporter: Havets tillstånd i Kvarken området
- Luftens tillstånd i Kvarken
- Workshopar och seminarier kring a) luftkvalitet, b) flador, c) primärskogar d) EU:s ramdirektivet för vattenpolitik, e) fåglar
- Rapport: Uppföljning av natura 2000 i Kvarken, exempel från primärskogar och flador (inhåller förslag till uppföljning)
- Lobbying till nationella myndigheter
- Poster: Monitoring of coastal lagoons in northern Kvarken, Gulf of Botnia, Baltic sea science conference, Helsingfors 2003
- Fågel: Planering av övervakningsprogram i enlighet med EU:s ramdirektiv för fåglar.

KOMMENTARER

Ambitionerna och målsättningarna var för högt ställda. Arbetet med att göra hemsidan om miljöns tillstånd och miljööversiktarna tog betydligt längre tid än planerat. Det innebar att det inte utarbetades en strategi för hur kommunerna kan gå tillväga när gränsvärden överskrids. Man var på så olika nivå när det gäller mätning av luftkvaliteten i Österbotten och Västerbotten, det visade sig att ämnet var mer aktuellt på finländska sidan. Man gjorde försökt till att införa bioindikator undersökningar enligt finländsk modell till Sverige – men arbete med luftkvalité var inte i samma fas – vilket gjorde att det var svårt att genomföra det gränsregionala arbetet fullt ut enligt de uppsatta målen.

Inte heller presenterades ett uppföljningsprogram för havet som komplement till nationella och regionala program. Däremot fortsatte det arbetet i del II från 2004 framåt – men har gjort erfarenhetsutbyte och jämfört metoder som ska användas inom ramdirektivet. Projektets mål och arbete var starkt kopplat till hur dessa arbeten utförs nationellt i länderna och man måste ha flexibilitet för att kunna invänta och samköra – vilket det oftast inte finns i projekt som är tidsbunda och har egna deadlines. Det planerade referensdatat angående effekterna på naturen till följd av turism i skärgården har inte heller tagits fram.

INDIKATORER FÖR KVARKEN MILJÖ I

MÄTBARA INDIKATORER

- 2 parter miljöcentralen och länsstyrelsen samlar in datat från regionala och nationella aktörer och sammanställer en uppföljningen av miljöns tillstånd – presenteras på databasen för hav.
- 16 parametrar följs upp
- 1 internetsida rapporterar om miljöns tillstånd i hav luft och på land.
- Antalet besökare på internetsidan är inte känt eftersom ingen räknare har installerats.

KVALITETSMÄSSIGA INDIKATORER

Miljömedvetenheten har (förhoppningsvis) ökat bland besökare på internetsidan och bland de kommuner, skolor och verksamhetsutövare som fått miljööversiktarna för hav och luft.

KVARKEN MILJÖ II 2004-2007

Det övergripande syftet med delprojekten inom Kvarken Miljö har varit att uppnå en hållbar utveckling i Kvarkens kustregion genom att 1) identifiera gemensamma miljömål och indikatorer som gynnar både biologisk mångfald och regional utveckling, 2) fördjupa samarbetet vad gäller kustvattnen enligt de nya EU-direktiven för vattenresurser och 3) involvera lokalsamhället i miljöarbetet.

Genom detta arbete strävade man till att områdets rika och mångsidiga natur skulle bli en kraftkälla för utvecklingen av Kvarkenområdet.

Inledning

Under den senaste projektperioden (2001-2003) har det blivit allt tydligare att miljöövervakning och till viss del även naturvårdsarbetet kommer att kopplas samman med nationella och regionala miljömål. Implementeringen av EU's vattendirektiv, ett gemensamt regelverk för att säkra god vattenkvalitet i Europas grund- och ytvatten, innebär att gränsvärden fastställs på förhand, vilket är en motsvarighet till miljömål.

Den svenska riksdagen har fastställt 15 nationella miljö kvalitetsmål vars övergripande syfte är att uppnå en hållbar utveckling, öka miljömedvetenheten och samverka mellan olika aktörer i samhället. Länsstyrelsernas roll är att regionalisera och konkretisera dessa mål tillsammans med kommunerna.

I Finland finns inte politiskt fastställda nationella mål för hela miljösektorn. För Västra Finlands miljöcentrals verksamhetsområde har utarbetats ett miljöprogram och en miljöstrategi tillsammans med landskapsförbunden. Tanken är att man i framtiden ska följa med utvecklingen i samhället med hjälp av indikatorer.

Miljömålsarbetet bygger på principerna 1) fastställa kvantitativa miljömål, 2) ta fram mätbara indikatorer som kan svara på frågan om miljömålen uppfyllts, 3) uppföljning/miljöövervakning där indikatorerna används, 4) sätta in relevanta åtgärder där uppföljningen visar att målen inte har uppnåtts.

Ett Kvarkensamarbete kring likartade miljömål och gemensamma indikatorer besparar resurser, gör att uppföljningen blir jämförbar i en gränsregion och är unikt i ett internationellt perspektiv

Utgående från de erfarenheter och behov som identifierats under Kvarken Miljö I utarbetades det nya projektet Kvarken Miljö II. Inom Kvarken Miljö II samarbetade miljömyndigheter, kommuner och intressegrupper i Västerbotten och Österbotten kring olika miljö- och naturvårdsfrågor.

Övergripande mål

De övergripande målen med Kvarken Miljö del II var att uppnå en hållbar utveckling i Kvarkens kustregion, öka kunskapen och förståelsen för naturskydd och miljövård samt stimulera ett hållbart nyttjande av naturskyddade områden i Kvarken. Mer specifikt ville man identifiera gemensamma miljömål, fördjupa samarbetet kring kustvattnet enligt EU:s direktiv för vattenresurser, involvera fler aktörer i miljö- respektive naturvårdsarbetet samt skapa förutsättningar för en bredare dialog i naturskyddsfrågor.

Organisation

Kvarken Miljö del II var uppdelat i två delprojekt :

1. Miljömål och uppföljning med indikatorer i Kvarkens kustområden
2. Grön Bro III

Delprojekten hade gemensam administration och projektledning och de genomfördes i olika teman med egna operativa arbetsgrupper (se respektive delprojekt)

LEDNINGSGRUPPEN FÖR KVARKENS MILJÖSAMARBETE

Finland

Pertti Sevola, Västra Finlands miljöcentral Viceordf. (ord.), Liisa Maria Rautio, Västra Finlands miljöcentral (suppl.), Kari Hallantie, Forststyrelsen (ord.), Susanna Ollqvist, Forststyrelsen (suppl.), Saini Heikkuri-Alborzi, Österbottens förbund (ord.), Göran Strömfors, Österbottens förbund (suppl.), Michael Hagström, Karleby stad (ord.), Jukka Kotola, Kuortane kommun (suppl.), Tuija Warén, Malax kommun / Katarina Heikius, Korsholms kommun (ord.), Christer Hangelin, Vasa stad (suppl.), Eeva-Kaarina Aaltonen, Vattenskyddsföreningen (ord.), Jan Gäddnäs, Suomen luonnonsuojeluliitto (suppl.), Kirsi Abrahamsson / Christina Knookala, Kvarkenrådet.

Sverige

Göran Åström, ordf., Skellefteå (ord.), Tommy Johansson, Robertsfors kommun (suppl.), Britt-Marie Långström, Umeå kommun (ord.), Doris Grellmann, Umeå kommun (suppl.), Mats Näslund, Nordmalings kommun (ord.), Lena Friborg, Kommunförbundet Västerbotten (suppl.), Percy Gustavsson, Länsstyrelsen i Västerbotten (ord.), Lennart Mattsson, Länsstyrelsen i Västerbotten (suppl.), Björn Jonsson, Länsstyrelsen i Västerbotten (ord.), Lena Lundevaller, Länsstyrelsen i Västerbotten (suppl.), Anders Lindström, Örnsköldsviks kommun (ord.), Christer Litzell/Sonja Eliasson, Örnsköldsviks kommun (suppl.).

Projektledare

Anita Storm, Kvarkenrådet

Partnerskap

Samarbetspartner i Kvarken Miljö II var Forststyrelsen i Västra Finlands län, Korsholms kommun, Malax kommun, Karleby stad, Vasa stad, Kuortane kommun, Luonnonsuojeluliitto, Vattenskyddsföreningen, Länsstyrelsen i Västerbotten, Örnsköldsviks kommun, Nordmalings kommun, Skellefteå kommun, Umeå kommun, Kommunförbundet i Västerbotten samt Umeå Universitet.

Finansiering

Projektet finansierades med stöd från Interreg Kvarken Mittskandia III A programmet samt av Länsstyrelsen i Västerbotten, Miljöcentralen i Västra Finlands län, samt Kvarkenrådet (Nordiska ministerrådet).
Projektets budget åren 2004-2007 var **9 940 000 SEK**

Rapportering

I samband med rekvisering av Interreg-medel har projektet avrapporterats tre gånger per år enligt Interreg-sekretariatets rapporteringsmodell.

DELPROJEKT

1. Miljömål och uppföljning med indikatorer i Kvarkens kustområden

BAKGRUND

Under projektperioden 2001-2003 kom det tydligt fram att miljöövervakning och till viss del även naturvårdsarbetet kopplas samman med nationella miljömål. Ett Kvarkensamarbete kring likartade miljömål och gemensamma miljöindikatorer medverkar till att spara resurser och gör uppföljningen jämförbar i en gränsregion. För att uppnå en hållbar utveckling av kust och skärgård samt bibehålla den biologiska mångfalden bör också den lokala nivån involveras i arbetet (kommuner, byar, intresseorganisationer, kust- och skärgårdsboende m.fl). Projektet strävade därför efter att förankra miljömålarbetet lokalt genom temagrupper som arbetade med miljömålen ur ett lokalt perspektiv. Projektet strävade också efter att öka det gränsregionala samarbetet mellan tjänstemän.

SYFTE

Det övergripande syftet med delprojektet ”Miljömål och uppföljning” var att uppnå en hållbar utveckling i Kvarkens kustregion genom att:

1. identifiera gemensamma miljömål och indikatorer som gynnar både biologisk mångfald och regional utveckling
2. fördjupa samarbetet kring kustvatten enligt det nya EU-direktivet för vattenresurser

3. involvera lokalsamhället i miljöarbetet

ORGANISATION

Delprojektet var organiserat i fyra temaområden med egna arbetsgrupper:

Tema 1– Kvarkegens gemensamma miljömål för kustregionen

Tema 2 – Hur genereras hållbar utveckling av kust- och skärgård

Tema 3 – Bibehållen biologisk mångfald

Tema 4 – Samverkan kring de gemensamma vattenresurserna

Arbetsgrupp Tema 1 och 2

Lennart Mattsson, Länsstyrelsen i Västerbotten, Jens Backman, Länsstyrelsen i Västerbotten, Mats Näslund, Nordmalings kommun, Hannele Ilvessalo-Lax, Västra Finlands miljöcentral, Anna Wenngren, Skellefteå kommun, Matti Rantala, Västra Finlands miljöcentral, Pertti Malinen/Helena Granlund, Korsholms kommun, Gerhard Lindell, Österbottens förbund.

Arbetsgrupp Tema 3

Peter Näslund, Länsstyrelsen i Västerbotten, Lars Edenius, Fjäderägg stationen, Per Hansson, Västerbottens ornitologiska förening, Tuija Warén, Ostrobotnia Australis, Pertti Malinen, Korsholms kommun, Juhani Koivusaari, Västra Finlands miljöcentral, Michael Haldin, Forststyrelsen

Arbetsgrupp Tema 4

Lennart Mattsson, Länsstyrelsen i Västerbotten, Vincent Westberg, Västra Finlands miljöcentral, Hans-Göran Lax, Västra Finlands miljöcentral, Michael Haldin, Forststyrelsen, Eeva-Kaarina Aaltonen, Vattenskyddsföreningen.

TEMA 1: KVARKEGENS GEMENSAMMA MILJÖMÅL FÖR KUSTREGIONEN

Beskrivning

Det strategiska miljövarsarbetet i Västerbotten och västra Finland syftar till att uppnå hållbar utveckling, öka miljömedvetenheten och öka samverkan mellan samhällets olika aktörer. Arbetssättet skiljer sig dock mellan de båda länderna.

I Sverige finns 15 övergripande nationella miljömål som är preciserade i ett antal nationella delmål. På regional nivå finns dessutom regionala delmål som är anpassade till regionens förhållanden. I Finland har man utarbetat regionala miljöprogram och miljöstrategier tillsammans med landskapsförbunden. I båda länderna skall miljömål, miljöprogram och miljöstrategier följas upp med hjälp av indikatorer. En analys av befintliga indikatorer görs för att kunna peka ut de som är jämförbara och mest relevanta att användas i Kvarkegenregionen som helhet. Resultatet kan ligga till grund för fortsatt gränsregionalt samarbete och hjälpa till att fokusera arbetet på gemensamma målsättningar.

Mål

Att jämföra de regionala miljöprogrammets innehåll, jämföra strukturerna för arbetet med miljömål och indikatorer samt föreslå gemensamma indikatorer för Kvarkens kust och skärgård.

Åtgärder

- Jämförelse av nationella miljöprogram och miljömål
- Förslag till gemensamma indikatorer

Resultat

- Introduktionsworkshop i Umeå maj 2004
- Presentationsseminarium i Vasa december 2004.
- Rapport: Gemensamma indikatorer för Kvarkenregionens kustområden; möjligheter och problem. Resultaten i detalj framgår ur rapporten *Indikatorer i Kvarken*.

Kommentar

Projektet har förverkligat temats mål målet med temat.

TEMA 2: HUR GENERERAS HÅLLBAR UTVECKLING AV KUST- OCH SKÄRGÅRD

Beskrivning

Projektet genomfördes i två pilotområden, Köklot och Boviken i Korsholms respektive Skellefteå kommun. (Processen inleddes i Järnäs i Nordmalings kommun, men avslutades, och därefter valdes Boviken i Skellefteå kommun till pilotområde) Inom dessa två pilotområden arbetade man fram en plan för hållbar utveckling, Vision 2030. Som stöd för detta arbete gjordes en dokumentation av natur- och kulturvärden i området. I Vision 2030 formulerades konkreta, uppföljningsbara mål för hållbar utveckling och indikatorer valdes för att kunna följa upp om utvecklingen går i önskad riktning. Man ville även integrera lokala och nationella målsättningar. I projektet deltog bybor, kommuner, Länsstyrelsen i Västerbotten, Västra Finlands miljöcentral och studieförbund.

Mål

Att tillsammans med kommuner och lokala aktörer planera för hållbar utveckling i kustområden där miljömål och indikatorer för uppföljning är centrala verktyg.

Åtgärder

- Bakgrunds dokumentation: uppgifter om natur- och kulturvärden, fysisk exploatering, exploateringshistorik samlas in från befintliga källor och sparas i digitalt format
- Enkät: En enkät skickades ut till fast bosatta, markägare och villabor på Köklot.
- Föreläsningar i relevanta ämnen som stöd och inspiration till arbetet med Vision 2030
- Tilläggsinventeringar utfördes i Boviken och Köklot
- Jämförelser av lokala, regionala och nationella miljömål och indikatorer, lokala indikatorer identifieras
- Seminarium för resultatspridning
- Erfarenhetsutbyte i form av studiebesök mellan Sverige och Finland ordnas
- Informationsmaterial producerades

Resultat

- Framtidsverkstäder har hållits i Boviken (Skellefteå kommun, SE) och Köklot (Korsholms kommun, FI) för att utarbeta lokala planer för hållbar utveckling, ”Vision 2030”. I detta arbete samarbetade Kvarken Miljö II med Svenska studieccentralen (FI) inom ramen för deras Interreg-projekt ”Kompetenscirkeln.
- Två föreningar har bildats Södra Bovikens intresseförening och Bovikens idrotts- och fritidsförening.
- Utvärdering av arbete i form av en jämförelse av arbetet i Boviken och Köklot med nationella och regionala mål – hur bedriva arbete med hållbar utveckling utgående från testet => Lokala indikatorer för hållbar utveckling
- Seminariet ”Skitbra avlopp - Om småskaliga avloppslösningar för bättre vattenkvalitet” i Skellefteå juni 2006, 36 deltagare.
- Plan Boviken
- Plan Köklot
- Plan Norrskat (Norrskat hamn)
- Avloppsplan för 14 hushåll i Norrskat
- Resultat av enkäten: En rapport (som ingår i Plan Köklot)
- Föreläsningar: Informationstillfällen om lagstiftning, energiprojekt, samt övriga ämnen som man visat intresse för under visionsseminarierna.
- Avslutande seminarium augusti 2006 i Boviken.

Kommentar

Projektet lyckades med att skapa engagemang och intresse bland lokalbefolkningen för närmiljöfrågor och demokrati. Man inledde processen i Järnäs i Nordmalings kommun men på grund av att parterna inte kunde enas om tillvägagångssättet avslutades processen i Järnäs. Efter diskussioner kring andra alternativ i projektets ledningsgrupp så beslöt man att fortsätta arbetet i Boviken i Skellefteå kommun. Detta tidsbortfall gjorde att projekttemat tappade tempo vilket bl.a. fick till följd att den gränsregionala ansatsen hamnade i skymunden. Försök med att ordna studieresor till varandras projektområden misslyckades bl.a på tidsbrist, svagt intresse och svårigheter med att hitta helger som passade.

TEMA 3 – BIBEHÅLLEN BIOLOGISK MÅNGFALD

Beskrivning

Kvarkens skärgårdsfågelfauna är artrik och därför en bra indikator för att följa förändringar i den biologiska mångfalden. Projektet utvecklar en gemensam och kvalitetssäkrad uppföljningsmetodik för häckande skärgårdsfågel och kommer att föreslå ett gemensamt uppföljningssystem. Arbetet sker i nära samarbete med lokala fågelföreningar och regionalt ansvariga miljömyndigheter.

Mål

Att utveckla och kvalitetssäkra indikatorn häckande skärgårdsfågel och att föreslå ett gemensamt system för samordnad uppföljning av biologisk mångfald i Kvarken.

Åtgärder

- Indikatorn för biologisk mångfald, häckande skärgårdsfåglar, utvecklas genom att övervakningssystemet kvalitetssäkras och resultaten analyseras.
- Jämförelser av svensk och finsk inventeringsmetodik samt mellan observatörer

- Uppföljningssystemet testas genom en gemensam kustfågelinventering
- Internationell konferens/workshop.

Resultat

- Studier av inventeringsmetodik försvärta och tobisgrissla
- En workshop ”Övervakning av häckande skärgårdsfåglar i Kvarken – metoder, kvalitetssäkring och samverkan”, anordnades på Mickelsörarna oktober 2004
- Jämförelse och kvalitetssäkring av metoder för uppföljning av häckande skärgårdsfåglar i Kvarken (Fjäderägg och Valsörarna) maj-juni 2004.
- Rapporten ”Häckande skärgårdsfåglar i Norra Kvarken ”
- Slutseminarium på Stundars mars 2007, 26 deltagare

Kommentar

Projektet har genomfört det som planerades. Huruvida de regionala myndigheterna i de båda länderna använder sig av systemet och samordnar uppföljningen av fåglar i Kvarken beror till stor del hur väl det förankras nationellt samt på vilka resurser som finns.

TEMA 4 – SAMVERKAN KRING DE GEMENSAMMA VATTENRESURSERNA

Beskrivning

Inom projektet arbetar man för att vidareutveckla samarbetet mellan Österbotten och Västerbotten kring vattenvård enligt EU:s nya gemensamma direktiv för vattenresurser. För att underlätta arbetet strävar man efter att utarbeta en gemensam syn på vattenområdets tillstånd, bedömningsgrunder och samverkan över förvaltningsgränserna. Samarbetet fokuseras på erfarenhetsutbyte mellan myndigheter och samverkansorgan vad gäller olika processer vid genomförandet av direktivet. På projektets webbsidor kan allmänheten ta del av aktuellt miljöövervakningsdata.

Mål

Att stärka samarbetet mellan myndigheter och berörda parter vad gäller EU:s ramdirektiv för vatten och att informera om miljötilståndet i Kvarken via Internet.

Åtgärder

- Utvärdering och harmonisering av klassindelning och typifiering av vattenområden i Kvarken, samt utvärdering och harmonisering av statusklassificeringen av kustvattnet för att jämföra mätvärden på vattenområdets ekologiska tillstånd
- Workshops kring vattendirektivet / Erfarenhetsutbyte kring olika delar i EU:s ramdirektiv för vattenpolitik
- Uppdatering och vidareutveckling av den befintliga databasen, www.ymparisto.fi/kvarken, där miljötilståndet i Kvarken presenteras, samt marknadsföring av databasen.
- Erfarenhetsutbyte och samverkan kring åtgärdsprogrammets uppbyggnad och förvaltningsplaner.
- Studiebesök

Resultat

- Workshop kring EU:s direktiv för vatten 7.4.2005.
- Workshop kring åtgärder inom EU:s vattendirektiv (Kustgrupp och förvaltning) i Umeå 19.6.2007.

- Studieresa till Österbotten i oktober 2005. Ett tjugotal svenska tjänstemän från kommuner och verksamhetsutövare studerade hur man i Österbotten genomför vattendirektivet och organiserar samverkan.
- Studieresa till Västerbotten i oktober 2006. Ett tjugotal finländska tjänstemän från kommuner och verksamhetsutövare för att studerade implementeringen av vattendirektivet i Västerbotten.
- Hemsidan www.ymparisto.fi/kvarken har kontinuerligt uppdaterats med information om miljötillståndet i Kvarkenregionen.

Kommentar

Jämfört med Kvarken MiljöI sänktes ambitionsnivån angående på förhand bestämda aktiviteter till förmån för en stor lyhörddhet gentemot parternas löpande önskemål. Projekttemat blev lyckat och målen uppfyllda.

2. Grön Bro III

BAKGRUND

Inom Grön Bro II jämfördes naturskyddsarbetet gränsregionalt. I en förstudie identifierades bevarandemål, hot och planeringsbehov av skyddade områden. Fem gemensamma mål för naturvårdssamarbetet i Kvarken presenterades. Inom Grön Bro III fortsatte man arbetet med de gemensamma målen.

Grön Bro III har varit ett samarbetsprojekt mellan de tre huvudaktörer som bär ansvar för skötseln av de skyddade områdena i Kvarken: Västerbottens länsstyrelse, Västra Finlands miljöcentral och Forststyrelsen.

SYFTE

Det övergripande syftet med delprojektet Grön Bro III var att öka kunskapen och förståelsen för naturskydd och miljövård samt stimulera ett hållbart nyttjande av de naturskyddade områdena i Kvarken genom att:

1. skapa förutsättningar för en dialog och delaktighet mellan medborgare, politiker och tjänstemän i naturskyddsfrågor
2. engagera fler aktörer i naturvårdsarbetet

ORGANISATION

Delprojektet var organiserat i tre temaområden med en gemensam arbetsgrupp

Tema 1 – Användarundersökning

Tema 2 – Fördjupat naturvårdssamarbete

Tema 3 – Öka kunskapen om Kvarkens natur

Arbetsgrupp

Lena Lundevall, Länsstyrelsen i Västerbotten, Doris Grellman, Umeå kommun, Leena Rinkineva-Kantola, Västra Finlands miljöcentral, Susanna Ollqvist, Forststyrelsen, Pertti Malinen, Korsholms kommun, Göran Strömfors, Österbottens förbund.

TEMA 1- ANVÄNDARUNDERSÖKNING

Beskrivning

Temat inleddes med att en omfattande användar- och attitydundersökning genomfördes i Kvarkenregionen. Syftet var att ta reda på hur naturskyddade områden används idag, hur olika intressegrupper ser på naturskydd och vad som styr deras nyttjande och vilka utvecklingspotentialer naturskyddade områden har. Förutom att ge myndigheterna planeringsunderlag resulterade undersökningen i en handlingsplan för att tillmötesgå behov och idéer som framkommit samt kom att ligga till grund för ett uppföljningsprogram för turism och rekreation i naturskyddade områden.

Mål

Att ta fram underlag för planering av Kvarkens naturskyddade områdens användning, skötsel och förvaltning genom att undersöka vad människor har för uppfattning om naturskydd, hur de nyttjar dessa områden idag och hur de vill att de utvecklas i framtiden.

Åtgärder

- Användar- och attitydundersökning i Kvarkenregionen. Målgrupper: i) Slumpvis utskick till invånarna i sammanlagt 10 kustkommuner, ii) Riktat utskick till lärare i årskurs 1-6, iii) Riktat utskick till företagare inom besöksnäringen
- Utarbetande av handlingsplan - för att tillmötesgå idéer och behov som kommit fram i undersökningen och som främjar ett hållbart nyttjande av skyddade områden i Kvarken. Planen skall ses som ett verktyg för det fortsatta gränsregionala samarbetet framöver
- Besökarundersökning i Strömbäck-Kont och Sommarö Fort
- Lokala informationstillfällen
- Förverkligande av resultat i användar- och attitydundersökningen, dvs. att producera ett informationsmaterial

Resultat

- En enkätundersökning av attityder till och nuvarande användning av naturskyddade områden i Kvarkenregionen 2004-2005. Rapport: *Användning av naturskyddade områden i Kvarken*
- Prioriteringslista över informationsåtgärder i Kvarken => åtgärder i form av framtagande av underlag för broschyrer och annat informationsmaterial.
- Besökarundersökning i Strömbäck-Kont och Sommarö under sommaren 2006. Rapport: *Sommarö Fort besökarundersökning, Strömbäck Kont - besökarundersökning*
- Workshop *Uppföljning av besökare* i Solf i april 2006.
- Workshop och erfarenhets utbyte mellan naturpedagoger angående skolors behov av naturundervisning, Örnsköldsvik april 2007 i samarbete med VIS-projektet.

Kommentar

Ordet ”attityd” är ett exempel på där språkbruket orsakade initiala problem. För de finländska parterna fanns en negativ klang i ordet medan de svenska uppfattade det som neutralt. Efter flera möten nåddes konsensus om innebörden, arbetet fortskred och resultatet blev lyckat. Enkäter används nu på finska sidan som ett led i skötsel- och användningsplanering.

TEMA 2- FÖRDJUPAT NATURVÅRDSSAMARBETE

Beskrivning

Under förra projektperioden gjordes en förstudie ”Bevarande, skötsel och användning av Kvarrens naturskyddade områden”. Där föreslås fem övergripande mål för myndigheternas planering av naturskyddade områden. Ett av dem rör ökad delaktighet och ett temagrupperbaserat planeringssätt har lanserats. Förstudien pekar också ut ansvarsarter och naturtyper som är karakteristiska för Kvarren. I Tema 2 testades den temagrupperbaserade planeringsmodellen och samarbetet fortsatte kring vård av ansvarsarter och uppföljning av naturtyper.

Mål

Fördjupa naturvårdssamarbetet i Kvarren genom att öka den lokala delaktigheten vid planering och skötsel av de naturskyddade områdena och lyfta fram Kvarrens naturtyper inom det europeiska nätverket Natura 2000.

Åtgärder

- Planering av skötsel och användning av Malax-Korsnäs ytterskärgård och Gärdefjärden med lokalt deltagande
- Samverkan kring inventeringsmetodik och uppföljning av Natura 2000-habitaten flador och primärskogar i form av erfarenhetsutbyten och seminarier
- Vård av ansvarsarter genom minkjakt i samarbete mellan jägare, tjänstemän och ornitologer

Resultat

- Deltagandeprocesser med temagrupper i två områden, Bergö-Malax ytterskärgård och Gärdefjärden för att testa den metod med deltagande planering som togs fram under Grön Bro II.
- Planer till närhamnar
- Seminariet *Lokalt medinflytande vid naturvårdsplanering*, mars 2004 i Umeå. Presentationer av olika förvaltningsmodeller samt olika sätt att engagera lokalbefolkningen i naturskyddade områden; exempel från fjällvärlden samt Norrbotten
- Seminariet *Deltagande planering i miljö- och naturresursförvaltning*, april 2005 i Vasa. Ett samarrangemang med Svenska Social & Kommunalhögskolan i Helsingfors
- Utvärdering av Deltagande planering i Solf april 2006
- Studieresa till Vega skärgård i Helgeland maj 2006
- Minkfångst i yttre skärgården under hela projektperioden => övergång till intensifierade områden på svenska sidan
- Nätverk mellan minkjägare och ornitologer
- Seminariet *Kustzonplanering i Kvarren* genomfördes i Umeå oktober 2006 med 51 deltagare

Kommentar

Arbete med deltagande processer på lokal nivå enligt den framtagna förstudien har nått större genomslagskraft på finska sidan, Intresset finns nu främst kring heta frågor i kustregionen – hur jobba med kommande havdirektivet – hur integrera ICZM och hur får beslutunderlag till berörda parter – vilket projektet Kvarken under ytan delvis har spunnit vidare på. Samverkan mellan olika parter när det gäller minkfångst har gjort att parter som inte tidigare varit aktivt i kontakt med varandra har hittat ett sätt att samarbeta och de har sett goda resultat av strategiskt planerande och snabba uttryckningar.

TEMA 3 - ÖKA KUNSKAPEN OM KVARKENS NATUR

Beskrivning

Som namnet beskriver strävade delprojektet till att öka kunskapen om Kvarkens natur bland befolkningen på båda sidor om Kvarken. Detta uppnåddes genom att producera informationsmaterial som kan användas i olika sammanhang, t.ex. för att tillgodose behoven som lyfts fram i Tema 1 och för att informera i naturskyddade områden enligt den informationsplan som påbörjades i förra projektperioden.

Mål

Att förbättra kunskapen om Kvarken landhöjningspåverkade natur och öka förståelsen för naturskydd genom olika riktade insatser.

Åtgärder

- Produktion av **informationsmaterial** utgående från ideer och behov som framkommit i den inledande användarundersökningen och handlingsplanen. Beroende på målgrupp och syfte kan det röra sig om temabroschyrer, utbildningsmaterial, kurser etc.
- Utveckling av **Kvarkenguiden** för att tillgodose se önskemål/krav som ställs från befolkningen.

Resultat

- **Produktion av informationstavlor** om Kvarkens fågelliv och Kvarkens geologi vilka placeras på 30 ställen i Kvarkenregionen.
- Tryckning av broschyren: *Upptäck Kvarken- där gammalt hav blir nytt land*. Skilda upplagor på svenska, finska, engelska och tyska.
- Utveckling av **Kvarkenguiden** på hemsidan. Kvarkenguiden berättar om var man kan äta och bo i Kvarkenområdet samt beskriver olika delar av skärgården. Kvarkenguiden har översatts till engelska och tyska. Kvarkenguiden uppdateras årligen. www.kvarkenguide.org.

Kommentarer

Under detta tema samlades alla informationsinsatser som planerats för hela projektet. Ett av allmänhetens önskemål i den enkätundersökning som genomfördes inom Grön Bro's Tema 1 var att få veta mer om besöksvärda platser i Kvarken vilket leddet till produktionen av broschyren *Upptäck Kvarken*.

FÖRVÄNTADE RESULTAT FÖR KVARKEN MILJÖ II

Ökad miljömedvetenhet i Kvarkenregionen

Ökad kunskap om, och förståelse för hållbar utveckling samt natur och kultur. Ökade möjligheter att bekanta sig med Kvarkens skärgård

Inget gemensamt uppföljningssystem med gränsregionala indikatorer har tagits fram.

En föstudie utfördes där man konstaterade att systemen i länderna skiljer sig så mycket från varandra att man borde ha ett eget gränsregionalt system – vilket det inte finns resurser att upprätthålla efter projektet slut.

En gränsregional indikator, "häckande kustfågel", för biologisk mångfald har utvecklats.

Ingen gemensam bedömningsgrund för kommunernas kustplanering har tagits fram

Tanken att få gemensamma bedömningsgrunder för kommuners kustplanering var en ambitiös mål vilket visade sig svårt att genomföra – dels har vi olika planeringsnivåer och system i länderna och vi hade som mål att ha en stark förankring på gräsrotsnivå och då kan man inte styra med järnhand utan man måste låta blommorna blomma – så ett arbetssätt med lokalbefolkningen för att tänka i miljövänliga val och att bli mer medvetna har vi uppnått samt en bättre kommunikation mellan kommuner och lokala nivåer samt planer på utveckling i två byar – men inget bedömningsystem.

Flera aktiva i det lokala miljömålsarbetet för de valda målen tex deltagande planering

I Bergö-Malax ytterskärgårds skötsel- och användningsplaneringsprocess har 29 st intressegrupper varit med i deltagande planering, varav 2 samfälligheter, 3 jaktföreningar, 9 st fiskeföreningar, 3 st hembygdsföreningar, 5 st myndigheter och motsvarande, 1 st universitet och högskolor.

3 målgrupper har svarat på enkäten är: allmänhet, turistföretagare och småskolelärare.

Nio kommuner har deltagit i projektet

Umeå kommun, Skellefteå kommun, Nordmaling, Örnsköldsvik, Robertsfors kommun, Korsholms kommun, Karleby, Malax, Vörå-Maxmo

Ett gemensamt system för uppföljning av häckande kustfågel har arbetats fram.

Femton olika skyltar, fyra broschyrer, ett antal rapporter och utvärderingar och en bok har tryckts.

Inget system för uppföljning av naturskyddade områdens användning har tagits fram.

Det har inte varit ett prioriterat område för båda sidorna om Kvarken.

Hemsidorna har besökare

Antalet besökare på hemsida Kvarkens naturguide är tyvärr inte registrerade eftersom man inte installerat någon besöksräknare.

ERFARENHETER FRÅN KVARKEN MILJÖ I OCH II 2001-2007

Positiva resultat

- Kvarkens världsarvsstatus
- Projektet har belyst behovet av att göra gemensamma insatser inom miljösektorn samt belyst behovet av diskussion för samverkan mellan Finland och Sverige när man har ett gemensamt vatten.
- Projektet har lett till ökad delaktighet (lokalbefolkning, markägare, myndigheter etc.) i planeringen av naturskyddsområden.
- Projektet har minskat avståndet mellan tjänstemän och myndigheter på båda sidor om Kvarken.
- Konstellationen jägare-ornitologer-myndigheter gällande minkjakt har varit en mycket positiv erfarenhet. Myndigheterna, ornitologerna och lokalbefolkningen har varit eniga om minkproblemet, och genom detta samarbete har myndigheterna i många fall haft lättare att samarbeta med lokalbefolkningen också i andra ärenden, eftersom man haft positiva erfarenheter av samarbete med myndigheter inom minkjakten.
- Förstudien ”Bevarande, skötsel och användning av Kvarkens naturskyddade områden” har blivit ett verktyg för myndigheter på båda sidor om Kvarken för skötsel- och användningsplanering.
- Resultaten för ansvarsnaturtyperna primärskog och flador har implementerats på nationell nivå.
- Erfarenhetsutbytena mellan myndigheterna har gett nya perspektiv och vidgat vyerna inom miljösamarbetet, vilket är viktigt eftersom både Finland och Sverige berörs av samma EU:s miljödirektiv.
- Projektet har lett till ökad kommunikation mellan olika nivåer och grupper.

Svårigheter

- Miljömål och uppföljning är hårt kopplade till de nationella systemen. Man har olika ansvarsarter, olika metodik etc. i olika länder. Detta har försvårat arbetet med gemensamma gränsregionala miljömål svårt, och gjort det svårt att presentera miljötilståndet i Kvarken på grund av bristen på jämförbara resultat.
- Samarbetet med miljömyndigheterna i de bägge länderna har tidvis varit trögt och byråkratiskt. Myndighetsarbetet sköts på olika sätt i de respektive länderna (gruppansvar kontra individansvar) vilket lett till samarbetssvårigheter.

- Olika miljölagstiftning i Finland och Sverige
- Informationsspridningen inom de berörda myndighetsorganisationerna har inte alltid fungerat till belåtenhet.
- De fysiska avstånden och bristerna i kommunikationerna över Kvarken har gjort det svårt för myndigheter och tjänstemän att avsätta tid för möten.

Gränsregional betydelse

- Det djupgående och expansiva miljöarbete som utförts inom Kvarken Miljö I och II har bidragit till att skapa en gemensam identitet i Kvarken.
- Den utökade kunskapen och förbättrade informations- och tjänstetillgängligheten har inneburit positiva effekter vid utvecklandet av samarbetet inom gränsområdet.

Vad bevaras efter projektets avslutande?

- Kvarkeguiden på Internet www.kvarkeguide.org
- Hemsidan för uppföljning av miljöns tillstånd i Kvarken www.ymparisto.fi/kvarken
- Alla broschyrer och rapporter som gjorts inom projektet. Dessa finns att tillgå på Kvarkenrådets kontor i Vasa.

Bilaga 1. Kvarken Miljö's aktiviteter under perioden

	Datum	Ort	Antal	Varav från Fi/Se	Varav Kv/M
PROJEKTMÖTEN 2001-2003					
<i>Delprojekt Miljöövervakning</i>					
MÖ -Projektgruppsmöte	010531	Holmsund	7	4/3	3/4
MÖ- Projektgruppsmöte	011130	Umeå	11	5/6	7/4
MÖ-Luft – infomöte om luftkvalitet	011217	Vasa			
MÖ-Luft – infomöte om luftkvalitet	0110	Umeå			
MÖ-ProjektgruppFi	020114	Vasa	9	0/9	3/6
MÖ-Arbeitsgruppsmöte	020522	Umeå	11	5/6	5/6
MÖ- Projektgruppsmöte	020211	Vasa	9	5/4	6/3
MÖ - Projektgruppsmöte	020516	Holmsund	10	3/7	6/4
MÖ- Projektgruppsmöte	021010	Vasa	10	6/4	6/4
MÖ - Projektgruppsmöte	021102	Vasa	9	5/4	7/2
MÖ- N2000	021212	Vasa	7	4/3	5/2
MÖ - Projektgruppsmöte	021219	Umeå	10	1/6	6/4
MÖ- Fågelgruppen	020216	Björkö	14	9/5	5/9
MÖ- FågelgruppenFI	020402	Vasa	9	9/0	3/6
MÖ- FågelgruppenSE	020409	Umeå	5	0/5	1/4
MÖ- FågelgruppenFI	020423	Vasa	6	6/0	2/4
MÖ- FågelgruppenSE	020521	Umeå	6	0/6	1/5
MÖ- FågelgruppenFI	020521	Vasa	6	6/0	2/4
MÖ- Fågelgruppen	020801-03	Fjäderägg	7	4/3	3/4
MÖ-Fågelgruppen	030821-23	Valsörarna	12	8/4	4/8
<i>Delprojekt Grön Broll</i>					
GB2- Projektgruppsmöte	010913	Holmsund	7	4/3	2/5
GB2- Projektgruppsmöte	011126	video	?	?	?
GB2 - Planeringsmöte med personalen	011115	Umeå			
GB 2 – Samarbetsmöte med Höga kusten	011111				
GB2 – Arbetsmöte om världarv	011127	Helsingfors			
GB2 – Arbetsmöte – fördelning av ansvar inom minkfångstprojektet	011115	Umeå			
GB2 - Planeringsmöte med personalen	020118	Umeå			
GB 2 – Samrådsmöte - världsarv	020228	Kramfors			
GB 2 – Samrådsmöte- världsarv	020226	Korsholm			
GB 2 – Samrådsmöte - världsarv	0203	Umeå			
GB 2 – prestation av förstudiens kärnkapitel, för miljöcentralen och forststyrelsen	020131	Vasa			
GB 2 - prestation av förstudiens kärnkapitel, för Länsstyrelsen i Västerbotten	020221	Umeå			
GB 2- Projektgruppsmöte	020617	Strandmölle, Molpe			

	Datum	Ort	Antal	Varav från Fi/Se	Varav Kv/M
GB 2 – Planeringsmöte med personalen	020829	Tavelsjö, U-å			
GB2- Projektgruppsmöte	020310	Holmsund	10	6/4	5/5
GB2- Projektgruppsmöte	021212	Video	10	5/5	6/4
GB2 - Projektgruppsmöte	030120	Video	?	?	?
GB2-Minkgruppen	011115	Umeå	13	5/8	4/9
GB2-MinkgruppenSE	010112	Umeå	9	0/9	1/8
GB2-MinkgruppenSE	020128	Umeå	6	0/6	1/5
GB2-Minkträff SE	020211	Sävar	?	?	?
GB2-Minkträff SE	020223	Järnäs	?	?	?
GB2-Minkafton	020318	Vasa	?	?	?
GB2-MinkgruppenSE	021206		3	0/3	1/2
Informationsmöte för allmänheten ang. skötsel och användningsplanering på Mickelsörarna	020619	Vasa			
Delprojekt Urbana kulturmiljöer					
UK-projektgruppsmöte	010330	Umeå	14	5/9	9/6
UK-projektgruppsmöte	010830	Vasa	12	7/5	9/3
UK - projektgruppsmöte	011115	Umeå	8	4/4	5/3
UK-projektgruppsmöte	020207	Vasa	12	7/5	9/3
UK-projektgruppsmöte	020523	Umeå	13	8/5	9/4
UK-projektgruppsmöte	020924	Vasa	9	6/3	8/1
UK-projektgruppsmöte	030124	Video	9	5/4	8/1
UK-projektgruppsmöte	030513	Vasa	6	4/2	5/1
UK-projektgruppsmöte	030820	Umeå	5	2/3	4/1
UK -projektgruppsmöte	031216	Vasa	8	5/3	7/1
PROJEKTMÖTEN 2004-2007					
Delprojekt Miljömål och uppföljning					
MM - Projektgruppsmöte	040204	Video	8	2/6	5/3
MM1 - Arbetsgruppsmöte	040526	Umeå	6	3/2	5/1
MM3- Fågelgruppen	040406	Vasa	2	1/1	1/1
MM3-FågelgruppenSE	040428	Umeå	3	0/3	1/2
MM3- Fågelgruppen	060119	Holmsund	6	2/4	3/3
MM2- Projektgruppsmöte	040331	Umeå	15	7/8	8/7
MM2 - Järnäs	041012	Nordmaling	8	0/8	3/5
MM2 – Projektgruppsmöte	041101	Köklot	13	9/4	5/8
MM2 - Järnäs	041110	Järnäs	28	0/28	11/17
MM2 - Projektgruppsmöte	050331	Video	10	5/5	5/5

	Datum	Ort	Antal	Varav från Fi/Se	Varav Kv/M
MM2- Boviken	050509	Boviken	35	0/35	14/21
MM2-Boviken Framtidsverkstad I	050619	Boviken	30	2/28	13/17
MM2- Boviken Framtidsverkstad II	060828	Boviken	18	0/18	6/16
MM2- Boviken Framtidsverkstad III	051129	Boviken	12	0/12	4/8
MM2-Bovikens arbetsgrupper	060109	Boviken	17	0/17	5/12
MM2-Bovikens arbetsgrupper	060216	Boviken	5-10		1-2 kv
MM2-Bovikens arbetsgrupper	060323	Boviken	5-10		
MM2-Bovikens arbetsgrupper	060627	Boviken	5-10		
MM2-Bovikens arbetsgrupper	060802	Boviken	5-10		
MM2- Slutmöte i Boviken	060820	Boviken	85	1/84	30/54
MM2- Köklotgruppen	050202	Köklot	9	9/0	4/5
MM2-Köklotgruppen	050216	Köklot	8	8/0	2/6
MM2- Köklot Framtidsverkstad	050309	Köklot	12	12/0	5/7
MM2-Köklot Framtidsverkstad	050418	Köklot	11	11/0	5/6
MM2-Köklotgruppen	060112	Köklot	36	35/1	13/22
MM2- Köklotgruppen	060214	Köklot	9	9/0	3/6
MM2 - Köklotgruppen	060313	Köklot	10	10/0	2/8
MM2- Utvärdering Köklot-Boviken	061108	Umeå	7	3/4	4/3
MM4-Arbeitsgruppsmöte	050620	Vasa	5	3/2	3/2
MM4-Arbeitsgruppsmöte	060209	Video	6	3/3	4/2
Delprojekt Grön Bro III					
GB3- Arbeitsgruppsmöte	040123	Video	?	?	?
GB3- Projektgruppsmöte	040127	Video	7	4/3	5/2
GB3- Projektgruppsmöte	040325	Umeå	?	?	?
GB3- Projektgruppsmöte	040609	Video	5	3/2	4/1
GB3- Projektgruppsmöte	040825	Video	6	4/2	6/0
GB3- Projektgruppsmöte	041109	Vasa	9	7/2	5/4
GB3- Projektgruppsmöte	050211	Video	?	?	?
GB3- Projektgruppsmöte	050831	Video	7	5/2	5/2
GB3- Projektgruppsmöte	051019	Umeå	8	6/2	6/2
GB3- Utvärdering delt. Plan	051121	Solf	13	11/2	5/6
GB3- Projektgruppsmöte	060201	Video	6	4/2	6/0
GB3- Projektgruppsmöte	060307	Telefon	?	?	
GB3- Projektgruppsmöte	060404	Vasa	6	4/2	
GB3- Projektgruppsmöte	060602	Umeå	6	4/2	
<i>Skötsel- och användningsplanering i Bergö-Malax:</i>					
Allmänt infomöte	040927	Bergö	67		11/56

	Datum	Ort	Antal	Varav från Fi/Se	Varav Kv/M
Internt planeringsmöte fisketemagruppen	041005	Vasa	3		2/1
Uppföljningsgruppsmöte	041108	Bergö	21		4/17
Projektpresentation i Malax kommun	041110	Malax			
Fisketemagruppsmöte	041129	Bergö	18		3/15
Internt planeringsmöte	041213	Vasa	3		2/1
Jakttemagruppsmöte	041214	Bergö	23		2/21
Rekreationstemagruppsmöte	041216	Bergö	?		?
Historietemagruppsmöte	050314	Bergö	21		4/17
Möte om Malaxdelens historia m. bybor	050323	Malax	5		3/2
Fisketemagruppsmöte	050404	Bergö	27		5/22
Jakttemagruppsmöte	050405	Bergö			
Rekreationstemagruppsmöte	050406	Bergö			
Träff om skoter- och båtleder	050617	Bergö	2		1/1
Uppföljningsgruppens möte	051130	Bergö			
Jakttemagruppsmöte	051201	Bergö			
Infomöte i Malax	060223	Malax			
Temamöte om säl	060321	Bergö			
Historietemamöte	060511	Bergö	16		?
WORKSHOPS / SEMINARIER 2001-2007					
Miljöövervakning hav & land (MÖ)	011101-02	Holmsund	34	17/17	13/11
Ideseminarium om Kvarken som världsarv för kommuner och myndigheter	010419	Vasa			
Ideseminarium om Kvarken som världsarv för kommuner och myndigheter	010420	Brännland, Umeå			
Luftvårdsseminarium	020411-12	Holmsund	30		
Primary succession and ecological monitoring on rising coastlines (MÖ)	020417-20	Umeå	36	8/15	10/26
Uppföljning av flador i Kvarken (MÖ)	230130	Vasa	24	16/8	10/14
Vattendirektivet-nuläge och framtida Kvarkensamarbete (MÖ)	030521	Umeå	9	2/7	4/5
Lokalt medinflytande vid naturvårdsplanering (GB3)	040324	Umeå	21	11/10	14/7
Övervakning av häckande skärgårdsfåglar i Kvarken - metoder, kvalitetssäkring och samverkan (MM3)	041018-19		15	8/7	4/12
God ekologisk status i Kvarkens kust- och skärgårdsområden (MM4)	050407	Umeå	28	9/19	14/14
Deltagande planering i miljö- och naturresursförvaltning (GB3)	050426		??	??	??
UK – Nationalstadspark till Vasa	021203	Vasa			
Turism, skyddade natur, uppföljning i Kvarken (GB3)	06044-5	Solf	28	21/7	15/13

	Datum	Ort	Antal	Varav från Fi/Se	Varav Kv/M
Skitbra avlopp (MM2)	060614	Skellefteå	33	4/19	12/21
Kustzonplanering i Kvarken (GB3/MM")	061025-26	Umeå	51	21/30	25/26
FÖRELÄSNINGSTILLFÄLLEN 2001-2007					
Information om grön bro II och minkfångstprojektet Ostrobotnia Australis möte	010312	Vasa			
Informations- och diskussionstillfällen för allmänheten i Sundom	010507	Sundom			
Informations- och diskussionstillfällen för Korsnäs kommunstyrelse	010509	Korsnäs			
Informations- och diskussionstillfällen för Malax kommunstyrelse	010522	Malax			
Informations- och diskussionstillfällen för Maxmo kommunstyrelse	010605	Maxmo			
Informations- och diskussionstillfällen för byarådens representanter från björköby och Replot vid havsfågeln	010526	Replot, Korsholm			
Presentation av Kvarken miljö för Kvarkenrådets styrelse	011018				
Presentation av Kvarken miljö för Kvarkenrådets styrelse	011116				
Världsarv och minkfångst projektet på Vasa yrkeshögskola	2001	Vasa			
Kvarken miljö på ABER-mötet		Vasa			
Världsarv; information, Vasa miljönämnd	011001	Vasa			
Världsarv; informations och diskussionstillfälle i Björköby	011003	Björköby, Korsholm			
Världsarv; informations och diskussionstillfälle i REplot	011004	Replot, Korsholm			
Världsarv; informations och diskussionstillfälle i Holmön	011025	Holmön, Umeå kommun			
Världsarv; informations och diskussionstillfälle; Björkösamrådsgrupp	020206				
Världsarv; informations och diskussionstillfälle; Björkösamrådsgrupp	020228				
Hållbar utveckling (MM2)	050201	Nordmaling	7	0/7	3/4
Samhällsplanering i Finland (MM2)	050209	Köklot	21	20/1	9/12
Avlopp och byggande på stränder (MM2)	050519	Köklot	19	19/0	8/11
Boviksfjärden (MM2)	051011	Boviken	47	0/47	11/36
Boviksbadet (MM2)	051107	Boviken	46	0/46	10/35
Öppna landskap (MM2)	051206	Boviken	31	0/31	10/21

	Datum	Ort	Ort	Varav från FI/SE	Varav Kv/M
STUDIEBESÖK 2001-2007					
Vega (GB3)	050526-29	Vega, Norge	?	?	?
Vattendirektivet- vad innebär det och hur gör man i Finland (MM4)	051003-04	Österbotten	27	3/24	10/17
Åtgärder och samverkan kring åtgärder (MM4)	061012-13	Västerbott.	22	12/10	8/14
DELTAGANDE EXTERNA KONFERENSER MM 2001-2007					
Världsarvskommitténs möte	011207-14	Helsingfors	3	2/1	1/2
Bo01-Natursyn och urbanistet- Arv och förnyelse Konferens i Malmö och Alnarp 5-8 september	010905-07	Malmö	3	2/1	3/0
Baltic Sea Science Congress	030824-28	Helsingfors	1	0/1	1/0
Policies, methods and tools for visitors management	040616-20	Rovaniemi	3	1/2	3/0
Basinventering av Natura 2000 och skyddade områden	041025-26	Stockholm	1	0/1	1/0
Skydd och bevarande av kustnära och marina områden	041118	Stockholm	1	0/1	1/0
Grunda havsvikars naturvärden	051208-09	Stockholm	3	2/1	1/2

TRYCKSAKER 2001-2007	Datum	
Parkvandring i Umeå och Vasa (UK)	2004	Broschyr
Parker i Umeå och Vasa (UK)	2004	Bok
Livet i staden (UK)	2004	Utställning
Världsarvsansökan med bilagor på svenska finska och engelska		
Miljöövervakning i Kvarken (MÖ) på finska och svenska http://www.p.ymparisto.fi/miljo/miljo.htm HAV, LUFT, LAND	2004	Internetsidor
Havets tillstånd i Kvarkenområdet (MÖ), finska och svenska i samma rapport	2003	Miljörapport
Luftens tillstånd i Kvarken (MÖ) finska och svenska i samma rapport	2003	Miljörapport
Monitoring of coastal lagoons in northern Kvarken (MÖ)	2003	Poster BSSC konferens i Helsingfors
MÖ-Uppföljning av Natura 2000 i Kvarken	2004	Rapport från Kvarken Miljö
Gemensamma indikatorer för Kvarkenregionens kustområde (MM1)	2005	Rapport från Kvarken Miljö
Vision Boviken 2030 – plan för hållbar utveckling (MM2)	2006	Rapport från Kvarken Miljö
Vision Köklot 2020 – plan för hållbar utveckling (MM2)	2007	Rapport från Kvarken Miljö
Bevarande, skötsel och användning av Kvarkens naturskyddade områden (GB2)	2004	Rapport från Kvarken Miljö
Merenkurkun luonto, esiselvitys- suojelu, hoito, käyttö (GB2)	2005	Rapport från Kvarken Miljö
Kvarkens naturguide (GB2) http://www.kvarkenguide.org/	2004 Se, Fi 2007 Eng, Ty	Internetsidor
Skötsel och användningsplan för Mickelsörarna (GB2)	2005??	Rapport från FS / VFMC
Informationsskyltar naturreservat:(GB2): Kvarken, Mickelsörarna, Björkö, Norrskär, Rönnskär, Molpehälorna, Valsörarna, Ratan, Holmön, St. Fjäderägg, Skeppsvik, Snöan, Kronören	2004	
Informationsskylt Kvarkens geologi (GB3)	2007	
Informationsskylt Kvarkens fåglar (GB3)	2007	
Användning av naturskyddade områden i Kvarken (GB3)	2006	Rapport från Kvarken Miljö
Dito på finska (GB3)	2007	Rapport från Kvarken Miljö
Deltagande planering inom projekt Kvarken Miljö. Grön Bro III –sammanfattning, utvärdering (GB3)	2007	Rapport från Kvarken Miljö
Upptäck Kvarken – där gammalt hav blir nytt land (GB3)	2006	Guide
Discover Kvarken –where the ancient sea meets new land (GB3)	2006	Guide
GB3- dito på tyska	2007	Guide
Minkprojektet inom Grön Bro. Slutrapport för projektperioderna 2001-2003 och 2004-2006 (GB3)	2006	Rapport från Kvarken Miljö
-Besökuppföljning Sommarö och Kont (GB3)	2007	Rapport från Kvarken Miljö
Minkdagbok (GB3)	2006	Dagbok för fångstmän
Salomonson, A., Katajisto, J. & Sedin A (2006). Coastal Lagoons in Sweden and Finland	2006	(chapter 34) in Monitoring nature conservation in cultural habitats. Eds:Clive Hurford & Michael Schneider. Springer Verlag, Netherlands